

TOIMINTAKERTOMUS 2023

Sisällys

1	Johdon katsaus	3
2	Tuloksellisuus	5
3	Vaikuttavuus	5
4	Toiminnallinen tehokkuus	7
4.1	Toiminnan tuottavuus	7
4.2	Toiminnan taloudellisuus	7
4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	8
4.4	Vastuullisuus	8
4.5	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 2021–2023	8
5	Tuotokset ja laadunhallinta	9
5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	9
5.2	Hoidossa olevien potilaiden keskimääräiset hoitoajat sekä GAF-arviot	9
5.3	Riskienhallinta	10
5.4	Toiminnallisen kuntoutuksen kehittäminen	11
5.5	Oppilaitosyhteistyö	12
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	12
7	Tilinpäätösanalyysi	14
7.1	Rahoituksen rakenne	14
7.2	Talousarvion toteutuminen	14
7.3	Tuotto- ja kulurakenne	14
7.4	Tase	14
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	14
9	Arviointien tulokset	16
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	16
	Allekirjoitukset	16

Liitteet

Liite 1	Toimintamittaristo
Liite 2	Kustannusvastaavuuslaskelma, maksullinen toiminta
Liite 3	Kustannusvastaavuuslaskelma, maksuton toiminta
Liite 4	Maksusuoritteet 2023
Liite 5	Psyykkisen tilan arviointi ns. GAF-asteikko
Liite 6	Suppea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikko
Liite 7	Vanhan Vaasan sairaalan julkaisutoiminta 2023

1 Johdon katsaus

Vanhan Vaasan sairaala tuottaa valtakunnallisia oikeuspsykiatrisia vaativan erityistason palveluita yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Sairaalassa suoritetaan mielentilatutkimuksia ja annetaan oikeuslaitoksen tarvitsemia lausuntoja. Sairaala toimii ensisijaisesti oikeuspsykiatristen hoitojen aloituspaikkana sekä osana tämän potilasryhmän kokonaisuhoitoa. Lisäksi sairaalassa hoidetaan hyvinvointialueiden esityksestä muita potilaita, joiden hoitaminen on erityisen vaarallista tai erityisen vaikeaa, sekä otetaan hoidettavaksi vankilasta ns. tuomion täytäntöönpanon keskeytyksen kautta hoitoon ohjattuja potilaita.

Sairaalassa annetaan oikeuspsykiatrian ja psykiatrian erikoislääkärikoulutusta Turun yliopiston koulutusohjelman mukaisesti ja osana sitä sovittiin mm. osa-aikaisen klinisen opettajan aloittavan työn Vanhan Vaasan sairaalassa loppuvuodesta 2023. Vanhan Vaasan sairaalassa osallistutaan myös monien muiden sote-ammattiryhmien koulutukseen. Tehtävämme on tehdä alaan liittyvää kehittämistyötä sekä tuottaa tieteellistä tutkimustietoa.

Yhteistyö sairaalan johtokunnan ja THL:n tulosohtauksen kanssa on jatkunut tiiviinä ja tuloksellisenä. Yhteistyössä THL:n ja sen tulosohtauksessa olevien sote-yksiköiden kanssa on mm. parannettu tiedonkulkua sekä kehitetty raportointia.

Alkuvuonna 2023 sairaalan toimintaan vaikutti yhä edelleen covid-19 -pandemia seurannaisvaikutuksineen. Tartunnan leviämisen ja sairaalan sisäisen epidemian estämiseen tähtääviä toimenpiteitä jatkettiin moniammatillisen pandemiatyöryhmän suunnittelemien ja toteuttamien toimenpiteiden mukaisesti huomioiden kansalliset ja paikalliset viranomaisohjeet ja -määräykset. Pandemiatilanne vaikutti kuitenkin edelleen sairaalan kustannuksiin sekä henkilöstöresurssien ja työajan käyttöön aiheuttaen mm. runsaasti sairauspoissaoloja.

Sairaalan palvelujen kysyntä on jatkunut viime vuosien tapaan suurena ja sairaansijat ovat olleet hyvin täynnä. Yksittäisten, erittäin vaikeahoitoisten ja haastavien potilaiden hoitaminen on sitonut paljon henkilöstöresursseja ja on osaltaan korostanut potilas- ja työturvallisuuteen sekä henkilökunnan työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin panostamisen merkitystä.

Uusia, erityisesti statukseltaan ns. vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita ei ole edelleenkään pystytty ottamaan tavanomaiseen tapaan, vaan sisäänotossa on jouduttu priorisoimaan oikeuspsykiatriset ydintehtävät eli mielentilatutkimukset ja oikeuspsykiatristen potilaiden hoito. Vaikea paikatilanne Vanhan Vaasan sairaalassa ja yleisemmin valtion mielisairaaloissa liittyyneen enimmäkseen valtakunnalliseen pitkäaikaista psykiatrista sairaalahoittoa tarvitsevien potilaiden hoitoon soveltuvien potilaspaikkojen vajaukseen sekä hoitoketjujen toiminnan haasteisiin. Kaikki lähetetyt oikeuspsykiatriset potilaat, vankilasta saapuneet tuomion täytäntöönpanon keskeytyspotilaat sekä mielentilatutkittavat kuitenkin pystyttiin ottamaan sairaalaan.

Koko vuoden 2023 ajan sairaalassa on voimakkaasti panostettu L-rakennukseksi nimetyn uudisrakennuksen suunnitteluun liittyviin toimenpiteisiin. Joulukuussa 2022 arkkitehtuurikilpailun voittajiksi valittujen uudisrakennussuunnitelmien "Kolmisointu" ja "Huomassa" suunnitteluryhmien kanssa jatkettiin suunnitelmien jatkojalostamista. Tämän työskentelyn tulosten perusteella varsinaiseksi toteutettavaksi suunnitelmaksi valittiin helmikuussa 2023 arkkitehtitoimisto Lukkaraisen suunnittelema "Huomassa". STM antoi 15.6.2023 päätöksen, jossa todetaan, että Valtioneuvoston Raha-asianvaliokunnan 15.6.2023 tekemän puollon mukaisesti STM valtuuttaa Vanhan Vaasan sairaalan sitoutumaan uudisrakennuksen (L-rakennus) koskevaan vuokrasopimukseen Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Asiaa valmisteltiin yhdessä tulosohtauksesta vastaavan THL:n kanssa. Tätä edeltävästi Senaatti-kiinteistöt oli jo tehnyt rakentamisesta ennakoivan investointipäätöksen, joka astui voimaan STM:n ja Raha-asianvaliokunnan kantojen ratkettua. Uudisrakennusprojekti on edennyt ja on vaatinut sairaalalta koko vuoden 2023 paljon aikaa ja panostusta, mutta antaen siten mahdollisuuden kehittää modernia, hoidollista ja turvallista sairaalaympäristöä Vanhan Vaasan sairaalassa.

Uudisrakennussuunnittelun rinnalla on koko vuoden ajan jatkettu myös ns. "Tiekartta-suunnittelua" sairaalan erilaisten tilatarpeiden kartoitukseen sekä tilojen että toiminnan suunnittelun näkökulmasta. Käytössä olevat eri ikäiset potilasrakennukset täytyy ajallaan remontoida nykyaikaisiksi potilasosastoiksi ja päättää, missä rakennuksissa potilasosastoja sijaitsee ja millaisia osastoja mihinkin rakennukseen tullaan sijoittamaan. Tilasuunnittelun sekä uudisrakentamisen pääasiallisena tavoitteena on tarjota jatkossa hieman lisäpaikkoja sekä yhden hengen potilashuoneet

kaikille potilaille ja modernien tila- ja ulkoiluratkaisujen kehittäminen erityisesti kaikkein vaikeahoitoi-simpien potilaiden tarpeita ajatellen. Lisäksi on ratkaistava hallinnon, toiminnallisen kuntoutuksen sekä tukitoimien tulevaisuuden toimitilakysymykset mukaan lukien pesulatoiminnan ja varastoinnin järjestäminen. Suunnittelussa on huomioitava myös alueen liikennejärjestelyt ja logistiikka parkkialueineen sekä alueen turvallisuusvaatimukset.

Vuonna 2022 valmistuneen Vanhan Vaasan sairaalan alueturvallisuuteen liittyvän analyysi- ja tarveselvitystyön pohjalta nousi esille merkitykseltään, laajuudeltaan ja kiireellisyydeltään eriasteisia korjaus- ja kehittämistarpeita, joiden toteuttaminen ja kustannukset tulevat jakautumaan useiden vuosien ajalle. Alueturvallisuuteen liittyvien ratkaisujen huomioiminen liittyy osaksi Senaatin kanssa yhteistyössä tehtävään koko sairaala-alueen tulevaisuuden ns. tiekartta-suunnitelmaan, kuten myös uudisrakennuksen suunnittelukin. Tätä työtä on jatkettu vuonna 2023. Lisäksi on aloitettu yhteistyössä THL:n, Senaatti-kiinteistöjen ja Niuvanniemen sairaalan kanssa kansallisen oikeuspsykiatrisen rakentamisen turvallisuuskonseptin luominen.

Sairaala liittyi Kanta-arkistoon joulukuun alussa 2022 ja potilastietojärjestelmän uutena ominaisuutena otettiin käyttöön huhtikuussa 2023 Mediatrin suun terveydenhuollon osio. Valmistelevia toimia laboratoriotutkimusten ja kuvantamisen arkistoinnin suhteen on jatkettu. Erityisesti asiakastietolain ja siihen liittyvän käyttöoikeusasetuksen muutosten edellyttämät valmistelut ja toiminnan päivitykset ovat teettäneet sairaalassa runsaasti työtä. Laaja-alainen tietotekninen kehitystyö on edelleen jatkunut sekä sairaalan sisällä että yhteistyöprojekteina THL:n, Valtorin ja muiden sidosryhmien kanssa. Nopeasti muuttunut maailman turvallisuustilanne on korostanut tarvetta kiinnittää entisistä enemmän huomiota ja kehittää mm. tietoturvallisuutta, tietosuojaa sekä varautumissuunnitelmia.

Sairaalassa on vuoden 2023 aikana otettu käyttöön tai valmisteltu käyttöönottoa erilaisille tietoteknisillä ja tiedon säilyttämiseen, käsittelyyn, hallintaan ja tekniseen tukeen liittyville ratkaisuille, kuten VirastoVahva, IMS sekä mobiililaittehallinnan siirtäminen Valtorille. Koronavuodet haastoivat sairaalan kehittämään myös tietoturvallisia etätyö-, palaveri- ja koulutusmahdollisuuksia, ja niitä on opittu soveltuvissa tilanteissa hyödyntämään aiempaa enemmän.

Sairaalan tiedottamisen ja tiedonkulun kehittäminen on jatkunut aktiivisena vuoden 2023 aikana: Sairaalan Instagram-tili avattiin huhtikuussa ja uudet nettisivut valmistuivat heinäkuussa. Sairaalassa järjestettiin puolivuositain mielekkääksi ja hyväksi osoittautunut yhteinen keskustelutilaisuus sairaalan ajankohtaisista asioista, ja myös johtokunnan ja THL:n tulohajauksen kanssa järjestettiin tiedottamis- ja keskustelutilaisuus. Koronavuosien aiheuttaman tauon jälkeen järjestettiin jälleen elokuussa 2023 perinteinen Vanha Vaasa -päivä.

Sairaalan oma hammaslääkäri ja -hoitaja aloittivat työskentelynsä syyskuussa 2022. Oman hammaslääkäripraktiikan toiminta on vakiintunut ja myös Vaasan vankilan hammaslääkäripalvelut siirtyivät keväällä 2023 VTH:n toimesta tuotettavaksi Vanhan Vaasan sairaalan tiloissa. Praktiikan valmistuminen ja siihen liittyvät hankinnat myöhästivät sairaalasta riippumattomista syistä, minkä vuoksi edelliselle vuodelle suunniteltuja kustannuksia siirtyi alkuvuoteen 2023.

Osastofarmasiapilotointi on toteutunut suunnitellusti ja toiminta on vakiinnuttanut asemansa. Lääkehoidon turvallisuuden kehittämisen tarpeesta lähtenyt eräiden osastojen rauhallisempien ja toimivampien lääkkeenjakotilojen suunnittelu ja toteutus on edennyt.

Rekrytointitilanne on ollut sairaalassa kohtuullinen. Kuitenkin asiantuntevien ja ammattitaitoisten sote-asiantuntijoiden sekä myös sairaalan tukitoimien osaajien saatavuuden heikkenevä trendi on ollut selvästi havaittavissa.

Sairaalan itsemääräämisoikeuksien rajoittamisohje päivitettiin keväällä 2023. Sairaalan itsemäärämisryhmä on osallistunut aktiivisesti IMO-asioiden kansalliseen kehittämistoimintaan mm. siten, että vuoden 2023 lopulla päätettiin ottaa yhdessä Pohjanmaan hyvinvointialueen psykiatrian yksikön kanssa vastuu vuoden 2024 aiheeseen liittyvän kaksipäiväisen symposiumin järjestämisestä Vaasassa.

Kirjastotoiminnasta vapautuneisiin Ukkolan tiloihin valmistui helmikuussa 2023 ylihoitajatiimille toimistotiloja ja sairaalan käyttöön kokoustila. Askartelu-rakennuksen kosteiden syysilmojen ja talven tulon keskeyttämää julkisivukorjausta jatkettiin kesällä 2023.

Tarkasteluvuoden lopussa sairaalassa oli kirjoilla 96 oikeuspsykiatrasta potilasta (88 vuonna 2022), joista viisi oli valvonta-ajalla. Niin sanottuja vaarallisia ja vaikeahoitaisia potilaita oli 59 (64 vuonna 2022). Mielentilatutkittavia oli vuoden lopussa kaksi.

Valtion talousarvioehdotuksessa ulkomaisten potilaiden hoitokuluihin on varattu budjettirahaa valtion mielisairaaloiden tulo- ja menomomentille 33.01.04. Vuosille 2023–2027 kotikunnattomien oikeuspsykiatrinen hoito on siirretty kehykselle 33.60.34 (valtion korvaus erinäisistä terveydenhuollon kustannuksista).

Ulkomaisen, ilman kotipaikkakuntaa olevan potilaan hoitovuorokaudet sisältyvät tehokkuutta ja taloudellisuutta käsitteleviin lukuihin

Sairaalan tulosohjauksesta vastaavan THL:n kansainvälisessä auditoinnissa nostettiin jälleen kerran esille mahdollinen tulevaisuuden selvitystarve tulosohjattavien valtion sote-yksiköiden osalta siten, että olisiko niiden tulosohjaus siirrettävissä jollekin muulle toimijalle. Kesän kynnyksellä hallitusohjelman neuvottelutuloksessa 16.6.2023 kuitenkin kohdassa Mielenterveys- ja päihdepalvelut todettiin, että ”Kehitetään valtion mielisairaaloiden, vankilaterveydenhuollon sekä koulukotien toimintaa nykyisillä järjestämis- ja ohjausrakenteilla.” Tämä kirjaus tuo selkeyttä ja työrauhaa sekä poistaa epävarmuutta lähitulevaisuudelta sairaalamme ja sen kehittämistoiminnan osalta.

2 Tuloksellisuus

Sairaalan toiminta on lähes kokonaisuudessaan nettobudjetoitua maksullista toimintaa, jonka rahoitus perustuu potilaiden kotikuntien hyvinvointialueilta perittäviin hoitomaksuihin. Valtio vastaa mielentilatutkimusten kustannuksista, jotka laskutetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta. Maksullisen toiminnan suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein siten, että sairaalan maksullinen toiminta on kokonaisuutena kannattavaa.

Keskimääräinen toteutunut hoitopäivän hinta (kustannukset/hoitopäivillä):

2021:	449,35 €	+ 3,61 %
2022:	467,32 €	+ 4,00 %
2023:	481,18 €	+ 2,97 %

Sairaalan maksullisen toiminnan vuoden 2023 tulos on kustannusvastaavuuslaskelmassa (liite 2).

3 Vaikuttavuus

Vaikuttavuuden indikaattorina käytetään mm. kykyä ottaa sairaalaan sisälle mielentilatutkittavat sekä oikeuspsykiatriset, vaikeahoitoiset ja vankilasta tulevat potilaat. Sairaalan tavoitteena on vastata myöntävästi kaikkiin mielentilatutkimuspyyntöihin sekä oikeuspsykiatristen potilaiden hoitopaikkapyyntöihin.

Toimintakykyarvio tehdään potilaille vähintään kuuden kuukauden välein toimintakyvyn kehityksen mittarilla (GAF) sekä tarkistelemalla hoitjakson pituutta. Uloskirjattujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika vaihtelee vuosittain. Hoitjakson pituuteen vaikuttaa lääkärin tekemän potilaan psyykkisen tilanteen arvioinnin lisäksi se, miten hyvinvointialueet haluavat tai kykenevät ottamaan potilaita hoidettavaksi toiseen hoitolaitokseen tai kuinka potilaan tarpeenmukaiset avohoitopalvelut saadaan järjestettyä.

Toiminnan vaikuttavuutta mitataan joka toinen vuosi tehtävällä potilastyytyväisyyskyselyllä. Kyselyn tavoitteena on saada tietoa potilaiden tyytyväisyydestä omaan hoitoonsa, kohteluun, osaston toimintaan ja ympäristöön liittyen. Vastausten perusteella hoitoa pyritään kehittämään entistä laadukkaammaksi.

Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2023 ja se tullaan toteuttamaan vuosittain lähettämällä kysely hyvinvointialueille niille henkilöille, jotka allekirjoittavat saadut potilaan hoitoa koskevat maksusitoumukset. Tarkoituksena on mitata hoidon vaikuttavuutta myös hyvinvointialueiden näkökulmasta. Asiakastyytyväisyysindeksiksi saatiin 3,88 arviointiasteikoilla 1–5.

Sairaalan tavoitteena on sekä sisäisen että ulkopuolisen koulutuksen avulla lisätä eri sote-ammatiryhmien osaamista oikeuspsykiatristen ja erityisen haastavien psykoosisairauksista kärsivien potilaiden tutkimisesta, riskin arvioinnista, hoidosta ja kuntoutuksesta. Päämääränä on kansallisella tasolla oikeuspsykiatristen hoidon laadun ja vaikuttavuuden lisääminen.

Mielentilatutkimuksia laadittiin Suomessa vuonna 2023 yhteensä 93 kpl, joista Vanhan Vaasan sairaalassa 24. Tämä tarkoittaa, että sairaalan osuus kaikista mielentilatutkimuksista vuonna 2023 oli n. 26 % (vastaavasti vuonna 2022 n. 26.%, 2021 n. 27.%, 2020 osuus oli 20 % ja 29 % vuonna 2019).

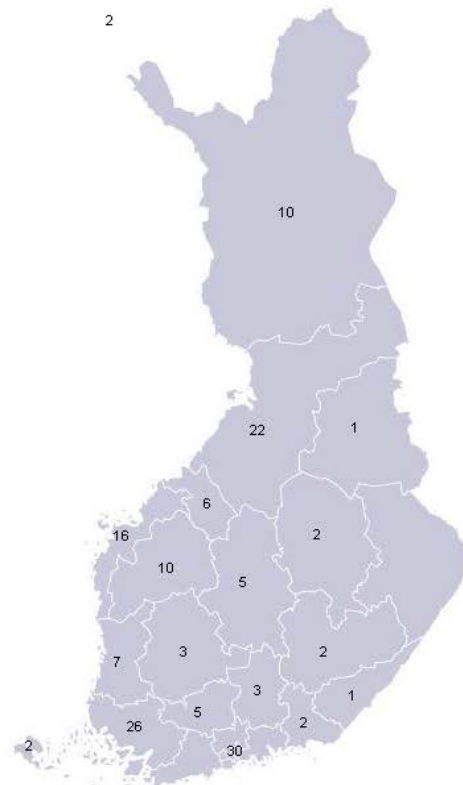
Tilinpäätöshetkellä sairaalassa oli hoidossa yhteensä 31 naispotilasta. Tarkasteluvuonna Suomessa naisille tehdyistä 12:sta mielentilatutkimuksesta suoritettiin Vanhan Vaasan sairaalassa neljä. Vuonna 2022 vastaava suhde oli viisi seitsemästä; vuonna 2021 kuusi 13:sta ja 2020 neljä 15:stä.

Naispotilaita hoidetaan yhdellä naisten suljetulla vastaanotto- ja tutkimusosastolla sekä kahdella sekaosastolla, joista toinen on suljettu osasto ja toinen sairaalan pisimmälle kuntoutuneille potilaille tarkoitettu avo-osasto. Erityisesti hyvin vaikeahoitoisten naispotilaiden hoito on ollut aiempaan tapaan erittäin kuormittavaa ja on vaatinut paljon henkilöstöresursseja, sillä useammalle potilaalle on ollut välttämätöntä järjestää pitkäaikaista hoitajan välittömässä valvonnassa tapahtuvaa vierihoidtoa. Tässä yhteydessä on myös käynyt ilmeiseksi, että erilaisten hoitoa ja potilasturvallisuutta lisäävien rakenteellisten ratkaisujen, mm. turvasolutyypisten hoitoympäristöjen tarve on huomiotava esim. uudisrakentamista suunnitellessa.

31.12.2023 hoidossa olleista potilaista äidinkielenään suomea puhuvia oli 86,89 %, ruotsia 6,56 % ja muita kieliä 6,55%.

Hoidossa olevien potilaiden osuus hyvinvointialueittain 31.12.2023.

	oikeuspsykiatrinen	Vaaranlinen / Vaikeahoitoinen	prosentuaalinen osuus koko määrästä	osuus hyvinvointialueen väestöstä %
ETELÄ-KARJALA	1		0,65 %	0,0008 %
ETELÄ-POHJANMAA	3	7	6,45 %	0,0052 %
ETELÄ-SAVO	1	1	1,29 %	0,0015 %
HUS-KUNTAYHTYMÄ/HYKS PSYKIATRIA	20	10	19,35 %	0,0017 %
KAINUU	1		0,65 %	0,0014 %
KANTA-HÄME	3	2	3,23 %	0,0029 %
KESKI-POHJANMAA	3	3	3,87 %	0,0088 %
KESKI-SUOMI	4	1	3,23 %	0,0018 %
KYMENLAAKSO	1	1	1,29 %	0,0012 %
LAPPI	5	5	6,45 %	0,0057 %
PIRKANMAA	2	1	1,94 %	0,0006 %
POHJANMAA	7	9	10,32 %	0,0091 %
POHJOIS-POHJANMAA	16	6	14,19 %	0,0053 %
POHJOIS-SAVO	1	1	1,29 %	0,0008 %
PÄIJÄT-HÄMEE	3		1,94 %	0,0015 %
SATAKUNTA	5	2	4,52 %	0,0033 %
VARSINAIS-SUOMI	17	9	16,77 %	0,0053 %
AHVENANMAA	1	1	1,29 %	0,0066 %
ulkomainen potilas	2		1,29 %	
yhteensä	96	59	100,00 %	0,0029 %

Lukumääräisesti eniten potilaita on HUS-alueelta, lounais- ja länsirannikolta sekä Pohjois-Pohjanmaalta. Huomioitavaa on, että Pohjanmaan hyvinvointialueen potilaiden lukumäärään vaikuttaa se, että hoidon aikana potilaita on vaihtanut kotikuntansa Vaasaan. Ulkomaalaiset, ilman kotipaikkakuntaa olevat potilaat on kartassa merkitty vasempaan yläkulmaan. Vanhan Vaasan sairaalassa oli vuonna 2023 potilaita 18:lta hyvinvointialueelta. Ainoastaan Pohjois-Karjalasta ei ollut vuonna 2023 yhtään potilasta. Potilaiden prosentuaalinen osuus näiden hyvinvointialueiden väestöstä oli yhteensä 0,0028 %. Laskelmaan ei laskettu mukaan kahta ulkomaista potilasta.

4 Toiminnallinen tehokkuus

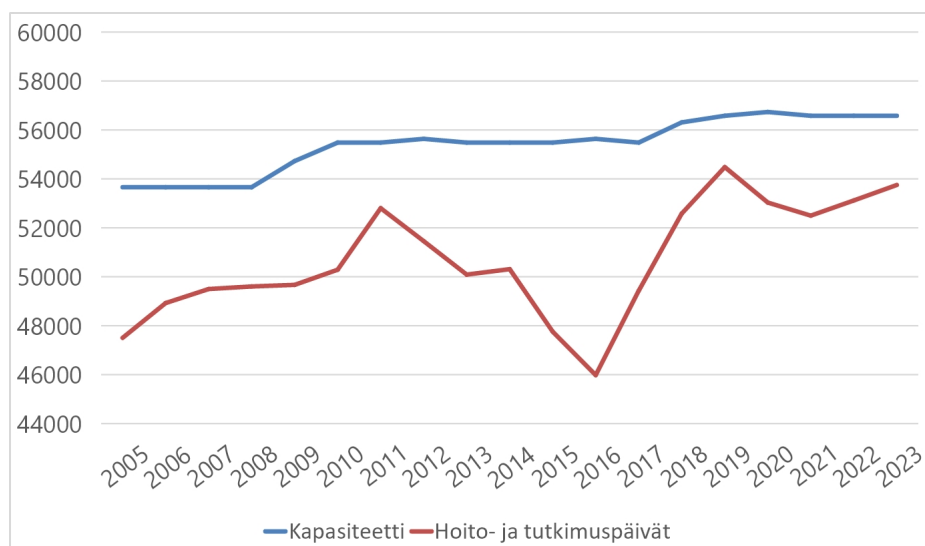
Sairaalan käyttöaste oli tarkasteluvuonna 95 %, kun tavoitteeksi asetettiin 93,88 %.

Suoritteiden määrä = laskutetut hoitopäivät + mielentilatutkimuspäivät

Kapasiteetti = sairaansijojen kokonaismäärä x kalenteripäivät

$$\text{Käyttöaste} = \frac{\text{Suoritteiden määrä}}{\text{Kapasiteetti}}$$

Sairaalan kapasiteetti ja toteutuneet hoito- ja tutkimuspäivät v. 2005–2023

4.1 Toiminnan tuottavuus

Maksullinen toiminta

Sairaalan tuottavuutta mitataan tuotettujen suoritteiden ja henkilötövuosien suhteella.

$$\text{Tuottavuus} = \frac{\text{Suoritteiden määrä}}{\text{Henkilötövuodet}}$$

Henkilötövuosia kertyi sairaalassa kaikkiaan 323; maksulliseen toimintaan 322 htv ja yhteisrahoitteeseen toimintaan eli käytännössä tieteelliseen tutkimustyöhön 1 htv. Henkilötövuosien kasvuun vaikutti eniten se, että vuosi 2023 oli siirtymävuosi uuden lomakäytännön käyttöönotossa (saman vuoden maaliskuun loppuun kertyneet lomapäivät käytetään kyseisenä vuotena kokonaan pois).

Henkilötövuosien kasvusta johtuen tuottavuus laski edellisvuoden 171,07:sta 166,71 euroon.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Maksullisen toiminnan yksikkökustannukset (taloudellisuus) on laskettu käyttäen kaavaa:

$$\text{Taloudellisuus} = \frac{\text{Kokonaiskustannukset}}{\text{laskutetut hoitopäivät + mielentilatutkimuspäivät}}$$

Maksulliseen toimintaan verrattavan toiminnan kokonaiskustannukset nousivat 2,97 % verrattuna aiempaan vuoteen. Henkilöstökustannuksia ja hankintoja lisäsi myös se, että matkustus- ja koulutuskustannukset palasivat koronavuosia edeltävälle tavanomaiselle tasolle. Toiminnan taloudellisuusluvuissa on kustannuksissa mukana ulkomaisten potilaiden hoidosta aiheutuneet kustannukset, vaikka sille on varattu budjettirahaa valtion mielisairaaloiden tulo- ja menomomentille 33.01.04. Luvut ovat tässä mukana hoidon kustannusten selvittämisen vuoksi.

Mielentilatutkimuksen hinta vuonna 2023 oli 520 €/pv. Tutkimuspäivän keskimääräiseksi hinnaksi muodostui 523,77 € /pv. Tutkimuspäiviä laskutettiin yhteensä 1 607 kpl. Tutkimuksia valmistui vuoden aikana yhteensä 24 kpl, keskimääräinen tutkimusaika oli 64 pv.

Hoitopäivien jakaantuminen statuksen ja hoitopäivä hinnan mukaan esitetään liitteessä 1.

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sairaalan suoritteet hinnoitellaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1132/2001) mukaan liiketaloudellisin perustein.

Maksullisen toiminnan tavoitteena on, että kustannukset katetaan tuotoilla ilman voiton tavoittelua. Sairaala seuraa kustannusvastaavuuden kehitystä kuukausittain ja pyrkii tasapainottamaan kustannuksia ja tuottoja mm. muuttamalla hoitopäivien hintoja tarpeen mukaan. Tästä peruslähtökohdasta voidaan perustellusta ja äkillisestä syystä poiketa. Äkillisessä ja perustellussa tilanteessa (esim. yllättävä potilaiden vähentyminen loppuvuodesta) voidaan THL:n kanssa erikseen sopia aiemmilta vuosilta siirtyneiden maksullisen toiminnan määrärahojen käytöstä menojen kattamiseen. Edellytyksenä tällaiselle sopimiselle on, että maksullinen toiminta on vähintään kolmen vuoden tarkastelujaksona kannattavaa.

Vuoden tulos oli noin 73 t € ylijäämäinen. Liitteessä 4 on eritelty maksusuoritteet hintaryhmittäin.

4.4 Vastuullisuus

Valtiokonttori on antanut ohjeen vastuullisuusraportoinnista. Ensimmäisessä raportissaan vuonna 2023 Vanhan Vaasan sairaala valitsi YK:n kestävän kehityksen tavoitteista viisi, joihin katsottiin olevan mahdollisuuksia vaikuttaa:

- Tavoite 3: Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille
- Tavoite 5: Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.
- Tavoite 8: Edistää kaikkia koskevaa kestävästä talouskasvusta, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä sääällisiä työpaikkoja
- Tavoite 12: Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys
- Tavoite 13: Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan

Vastuullisuusraportti päivitetään vuosittain.

4.5 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 2021–2023

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannukset muodostuvat tieteellisen tutkimuksen kustannuksista, kliinisen opetuksen kustannuksista sekä ulkomaisen potilaan hoidosta aiheutuneista kustannuksista. Tieteellinen tutkimus rahoitettiin pääosin budjettivaroin, jonka lisäksi saatiin ERVA-rahoitusta 20 000 euroa ja Start-tutkimuksesta myynti- ja tekijänoikeusmaksuja 89,37 euroa.

Vuosi	Budjettirahoitus (tiet.tutk.)	Valtion tutkimusrahoitus	Maksuttoman toiminnan kok.kust. (tiet.tutk.)	Muutos ed.- vuoteen %
2021	434 640	2 310	234 426	-13,34
2022	455 044	28 200	165 996	-29,19
2023	282 459	20 000	125 789	-24,22

Tieteellistä tutkimusta rahoitettiin 105 700 euroa momentilta 4.22.33.01.04 ja 0 euroa momentilta 33.01.04. Rahoitus on kaksivuotinen; momentilta 33.01.04 jäi seuraavalle tutkimuskaudelle 176 760 euroa.

Tutkimusprojektit	Kustannukset 2021 Toteuma	Kustannukset 2022 Toteuma	Kustannukset 2023 Tavoite	Kustannukset 2023 Toteuma
Perhesurmatutkimus sekä Tois- tuva lapsensurma -tutkimus	14 033			
Luonnosta Virtaa		8 004	20 000	8 374
Nuorten väkivalta, vaarallisuuden arvionti ja hoito	23 707	29 429	22 000	28 655
Impulsiivisen väkivallan arvioimi- nen	7 060		10 000	1 253
Muu tutkimus	138 558	50 507	136 691	29 579
Start	22 844	21 461	70 000	23 477
Geneettiset, biologiset ja psykolo- giset muuttujat väkivaltaisen käyt- tämisen taustalla: Mielentilatut- kittujen väkivaltarikollisten en- nuste ja uusintarikollisuus		32 590		
Sosiaalisen kognition arviointi ja kuntoutus psykoosisairauksissa			20 000	6 658
Alentunut syyntakeisuus	8 369			
Dialektinen käyttäytymisterapia		6 944	20 000	9 836
Maksuttoman toiminnan osuus maksullisen yhteiskustannuksista	10 000	17 061	20 000	17 958
Tutkimus yhteensä	214 572	165 996	318 691	125 789

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on liitteenä 3.
Sairaalan julkaisut vuodelta 2023 ovat liitteessä 7.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Käyttöaste on kuvattuna liitteessä 1. Suoritteiden määrä ylitti tavoitteen oikeuspsykiatristen poti-
laiden hoitopäivissä sekä muut vaikeahoitoiset ja uudet vaikeahoitoiset hoitopäivissä.

Vuoden 2023 oikeuspsykiatristen potilaiden maksuluokkaan sisältyy 505 vrk kahden ulkomaalai-
sen potilaan hoitopäiviä. Nämä kulut rahoitettiin valtion talousarvion budjettirahasta valtion mieli-
sairaaloiden tulo- ja menomomentille 4.21.33.01.04. Kts liite 6

Vuoden aikana valmistui 24 mielentilatutkimusta.

Keskimääräiset odotusajat mielentilatutkimukseen sisältää myös kesken olevien mielentilatutki-
musten odotusajat. Jonotusaika oli keskimäärin lähetteen saapumisesta n 50 päivää ja jonotusaika
paikkalupauksesta n 23 päivää. Sairaalaan määrättiin hoitoon 13 mielentilatutkimuksessa ollutta,
joista kolme oli naisia.

5.2 Hoidossa olevien potilaiden keskimääräiset hoitoajat sekä GAF-arviot

GAF-toimintakykyarvio tehdään potilaille vähintään kuuden kuukauden välein. Hoidon vaikutta-
vuuteen on vaikea saada sopivaa mittaria.

Uloskirjattujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika vaihtelee vuosittain. Hoitojakson pituuteen
sairaalassa vaikuttaa lääkärin tekemän potilaan psyykkisen tilanteen arvioinnin lisäksi, miten
kunnat haluavat tai kykenevät ottamaan potilaita hoidettavaksi toiseen hoitolaitokseen. Koska

uloskirjoitettujen potilaiden määrä on vuositason suhteellisen pieni, yksittäisen tavanomaista pidemmän tai lyhyemmän hoitojakson päätyminen vaikuttaa merkittävästi päätyneiden hoitojaksojen pituuden keskiarvoon.

Uloskirjattujen potilaiden toimintakyvyn kehitys GAF-asteikolla mitattuna sekä hoidossa olevien potilaiden nyky-GAF liitteessä 1.

5.3 Riskienhallinta

Potilaan väkivaltakäyttäytyminen

Sairaalassa raportoitiin 2023 yhteensä 113 potilaan aiheuttamaa väkivaltatapahtumaa, joista potilaisiin kohdistuvia tapahtumia oli 25 ja henkilökuntaan kohdistuvia 88. Potilaisiin kohdistuvat tilanteet olivat potilaan itseensä kohdistuvaa vahingoittamista tai toisten potilaiden aiheuttamaa väkivaltaa. Läheltä piti -tilanteita oli potilaisiin kohdistuen 5 ja henkilökuntaan 56. Tapahtui -tilanteita oli potilaisiin kohdistuen 20 ja henkilökuntaan kohdistuen 32. Vuonna 2022 väkivaltatapahtumien lukumäärä oli yhteensä 104, joista potilaisiin kohdistuvaa oli 32 ja henkilökuntaan 72.

Sairaalan tavoitteena on vähentää väkivaltatapahtumien kokonaismäärää ja ehkäistä erityisesti vakavia henkilövahinkoja turvallisen hoito- ja työyhteisön luomiseksi. Sairaalassa järjestetään säännöllisesti aggressiivisen potilaan vuorovaikutuksellinen kohtaaminen -koulutusta (APVK). Koulutus sisältää teoriaopetuksen lisäksi käytännön tilanteiden harjoittelua. Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet yhtenäisiin toimintatapoihin väkivaltatilanteiden kohtaamisessa ja ennakoinnissa sekä tilanteiden turvallisessa hoitamisessa. Kaikkien ammattiryhmien on mahdollista osallistua APVK- koulutukseen ja koulutusta räätälöidään tarpeen mukaan eri ammattiryhmien tarvetta vastaavaksi.

Lääketurvallisuuteen liittyvät haittatapahtumat (HaiProt) 2023

Lääkehoito on oleellinen osa potilaiden hyvää hoitoa ja potilasturvallisuutta, joten on tärkeää seurata lääkehoidon toteuttamisen laatua. Vuonna 2023 lääkkeenantovirheitä tapahtui 78 ja lääkkeenantovirheet läheltä piti -tapahtumia oli 79. Vuonna 2022 lääkkeenantovirheitä tapahtui 69 ja läheltä piti -tilanteita oli 59. Tarkasteluvuonna potilasturvallisuustyöryhmä jalkautui jokaisen osaston koulutus- ja kehittämissäilyille ja muistutti HaiPro-ilmoitusten tekemisestä ja niiden tärkeydestä. HaiPro-ilmoitukset käytiin myös läpi osastojen koulutus- ja kehittämissäilyillä.

Lääketurvallisuuteen liittyviä HaiPro-tapahtumia tarkasteltaessa ja juurisyytä etsittäessä on huomattu, että monissa tapauksissa haitta olisi mahdollisesti voitu ehkäistä, jos lääkkeenjakotila olisi ollut rauhallinen. Myös dosettijakojen havaittiin olleen syynä lääkkeenantovirheissä. Näissä tapauksissa potilas oli ottanut itse lääkkeet väärin dosetista. Asiasta on raportoitu osastoille, joissa dosettilääkitys on käytössä. Asiaan on kiinnitetty huomiota myös potilasturvallisuuskierroilla ja osastoille on annettu suositus tarkastella lääkkeenjakokäytäntöjään. Osastofarmaseutti on jatkanut työtään jokaisella osastolla lääketurvallisuuden parantamiseksi.

Lääkehoitoon liittyvät tilastoidut virheet tapahtumatyyppittäin olivat tarkasteluvuonna; antovirhe 77, jakovirhe 54, kirjaamisvirhe 6 ja muita (esim. määräys- ja säilytysvirhe, virhe käyttökuntoon saatamisessa) 20. Lääkehoitoon liittyvien virheiden seuraamuksista potilaille on raportoitu alla olevassa taulukossa.

Seuraus potilaalle	2021	2022	2023
Ei tiedossa	1	2	5
Ei haittaa	85	94	123
Lievä haitta ^(a)	10	27	28
Kohtalainen haitta ^(b)	1	5	1
Vakava haitta ^(c)	0	0	0
Yhteensä	97	128	157

a) epämukavuutta, vähäisiä tai ei mitään hoitotoimenpiteitä, hoidon viivästyminen ilman merkittäviä terveysvaikutuksia;

b) ylimääräistä kärsimystä, toimenpiteitä vaativa vamma, pitkittynyttä hoidossa oloa, hoidon viivästyisestä aiheutuu terveysvaikutuksia;

- c) elämänlaatua huomattavasti heikentäviä vammoja, vaatii elämää ylläpitävän toimenpiteen, työkyvyttömyys, kuolema

Pakkotoimet

Pakkotoimien, erityisesti leposide- ja huone-eristyksen määrissä ja kestossa esiintyy eri vuosina ja aikoina vaihtelua. Yksittäisen vuoden lukuja tyypillisesti selittävät esim. yksittäisten paljon hoidossa pakkotoimia vaativien potilaiden psyykkisessä voinnissa tapahtuvat muutokset suuntaan tai toiseen. On tavallista, että erityisen vaativassa sairauden vaiheessa esim. eristystilanteita tapahtuu samalle potilaalle useita kertoja. Vaihtelua saattaa selittää myös sairaalaan kunakin vuonna otettujen uusien ns. vaikeahoitoisten tai erityisen vaikeahoitoisten potilaiden määrä, koska tyypillisesti pakkotoimia kertyy runsaammin juuri tässä potilasryhmässä heidän hoitonsa alkuvaiheessa. Pakkotoimien määrään ja kestoon on Vanhan Vaasan sairaalassa pitkäaikaisesti pyritty vaikuttamaan kehittämällä hoitokulttuuria ja menetelmiä, joilla pyritään vähentämään tilanteita, joissa pakkotoimien käyttöön joudutaan turvautumaan. Yksi sairaalan tavoitteista on pakkotoimien ammattitaitoinen, eettinen ja oikea-aikainen käyttö. Työ- ja potilasturvallisuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että mikäli viimesijaisena toimenpiteenä pakkotoimia joudutaan käyttämään, on sen tapahtuttava oikea-aikaisesti, turvallisesti ja ammatillisesti. Tässä tarkoituksessa sairaalassa kehitetään edelleen vierihoidon, korostetaan hoitosuhteen ja potilaan tuntemisen merkitystä, ja henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti aggressiivisen potilaan vuorovaikutuksellisen kohtaamisen (APVK) menetelmiin ja tilanteiden ennakointiin. Vanhan Vaasan sairaalassa on jatkettu vuonna 2018 aloitetun Safewards-toimintamallin aktiivista implementointia. Safewardsin tutkimusmielessä suoritettu EssenCES-FIN -seurantamittaus toteutettiin tarkasteluvuonna ja tulokset on käyty läpi jokaisen osaston koulutus- ja kehittämissäpäivillä sekä osastonhoitajien, apulaisosastonhoitajien ja ylihoitajien kanssa hoitotyön meetingissa. Safewards implementointia ja tuloksia oltiin myös esittelemässä syyskuussa 2023 European Conference on Mental Health (ECMH) Sloveniassa. Samassa konferenssissa esiteltiin myös vierihoidon projektia ja kokemuksia siitä sekä dialektista käyttäytymisterapiaa osana oikeuspsykiatrisen potilaan hoitoa ja kuntoutusta. Vanhan Vaasan sairaala kuuluu ERA-verkostoon (eettisyys itsemääräämisoikeuden rajoittamisessa) ja verkostossa on neljä henkilöä edustamassa sairaalaa. Verkoston kokoukset järjestetään kaksi kertaa vuodessa kaksipäiväisinä ja koulutuspäivät kerran vuodessa. Kokouksiin osallistuvat sairaalan neljä edustajaa ja koulutuspäiville on mahdollista osallistua laajemmin.

Mielenterveyslain mukaisen huone-eristyksen syynä on ollut valtaosassa tapauksia se, että potilas on vahingollinen joko muille tai itselleen. Lepositeissä oleva potilas on tyypillisessä tilanteessa pyrkinyt vahingoittamaan itseään ja siksi toimenpide on ollut välttämätön. Huone-eristys- ja leposideajat esitellään liitteessä 1. Sairaalassa kirjataan kaikki lääkitykset ml. tahdonvastaiset nesteytykset todelliselta kestoajaltaan, mikä nostaa lukumääräisesti tahdonvastaisen lääkityksen tapahtumakirjauksia.

Moniammatillinen Itsemääräämisoikeus (IMO) -työryhmä jatkaa edelleen työtään mielenterveyslain säätelemien rajoitteiden vähentämiseksi ja kehittää edelleen potilaan itsemääräämisoikeutta vahvistavia käytäntöjä. Ryhmään saatiin mukaan myös potilasedustaja. Tarkasteluvuonna Vanhan Vaasan sairaalaan tehtiin opinnäytetyö ”Itsemääräämisoikeuden toteutuminen tahdosta riippumattomassa hoidossa hoitohenkilökunnan näkökulmasta”. Opinnäytetyön tuloksia käsiteltiin IMO-työryhmässä. Sairaalassa on käytössä psykiatrisen hoitotoive, jonka tarkoituksena on huomioida potilaan toiveet hoitoonsa liittyen myös niissä tilanteissa, kun potilaan psyykkinen vointi heikkenee ja potilasta voidaan joutua rajoittamaan. Rajoitustilanteen jälkeen hoitohenkilökunta käy vielä potilaan kanssa tapahtuman läpi, ja tätä varten IMO työryhmä päivitti helmikuussa 2023 toimintamallin eristyksen purkukeskustelu potilaan kanssa.

Eettinen osaaminen

Vanhan Vaasan sairaalassa on käytössä HaiPro-järjestelmän eettinen osio, jonka tarkoituksena on nostaa eettiset epäkohdat esiin. Tarkasteluvuonna raportoitin ja käsiteltiin neljä eettiseen osaamiseen ja toimintaan liittyvää HaiPro-ilmoitusta.

5.4 Toiminnallisen kuntoutuksen kehittäminen

Toiminnallisen kuntoutuksen menetelmiä kehitetään edelleen osana potilaiden kokonaishoitoa ja kuntoutumista vastaamaan potilaiden yhä moninaisempia tarpeita. Näyttöön perustuvan ja yksilöllisen kuntoutuksen tarjoaminen sairaalassa oleville potilaille on ollut yksi hoidon laatuun liittyvistä kehittämiskohteista.

Luontoympäristön ja eläinavusteisuuden suunnitelmallista ja tavoitteellista hyödyntämistä on jatkettu osana potilaiden kuntoutusta. Green Care- ja Blue Care -toimintaa on jatkettu edelleen. Sairaalassa on käynnistetty syksyllä 2022 LuoVi-toiminta, jonka vaikuttavuutta tutkitaan oikeuspsykiatrisessa kontekstissa. LuoVi-menetelmässä hyödynnetään luontoympäristöä ja psykoterapeuttisia tietoisuustaito-, myötätunto-, hyväksyntä- ja arvopohjaisia harjoituksia. Tavoitteena on sosiaalisen vuorovaikutuksen, ryhmäytymisen ja yksilöllisen kuntoutumisprosessin edistäminen.

5.5 Oppilaitosyhteistyö

Sairaala toimii harjoittelupaikkana useille eri hoitoalan opiskelijoille. Vuonna 2023 sairaalassa oli harjoittelujaksolla yhteensä 65 lähihoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelijaa. Opiskelijoita oli Vaasan ammattikorkeakoulusta, Yrkeshögskolan Noviasta, Vamiasta, Turun ammattikorkeakoulusta, Sedusta, ammatikorkeakoulu Arcadasta ja Tampereen ammattikorkeakoulusta. Hyvin toteutettu opiskelijaohjaus on edistänyt sairaalan vetovoimaisuutta työnantajana. Sairaalassa on käytössä oma opiskelijaohjauksen malli ja sairaalassa on laadittu kriteerit hyvälle opiskelijaohjaukselle. Sairaala kerää yhtenäistä, jatkuvaa palautetta terveysalan opiskelijoiden ohjauksen laadusta kansainvälisesti ja kansallisesti testatulla CLES-mittarilla (arviointiasteikko 1–10). Vuonna 2023 kyselyyn vastasi 42 opiskelijaa. Toimintavuoden 2023 tulos oli: työyksikön ilmapiiri 9,4, hoidon lähtökohdat 9,0, ohjaukselliset lähtökohdat 9,2 ja ohjaussuhteen toimivuus 9,7.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstömäärä, henkilöstörakenne ja henkilöstökulut

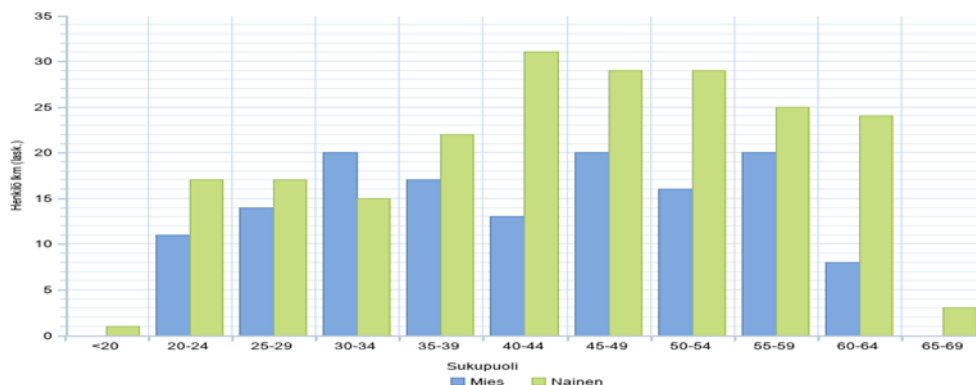
Vanhan Vaasan sairaalan tavoitteena on olla hyvinvoiva sairaala, joka kattaa sekä potilaiden, henkilökunnan että sairaalaympäristön hyvinvoinnin. Visionsa ja strategisten tavoitteiden mukaisesti Vanhan Vaasan sairaala panostaa ammattitaitoisen työvoiman saantiin kannustavan ja kilpailukykyisen palkkauksen lisäksi huolehtimalla koko henkilökunnan työhyvinvoinnista ja ammatillisen kehittymisen mahdollisuuksista. Systemaattinen osaamiskartoitukseen pohjautuva henkilökierro on yksi vakiintunut hoitohenkilökunnan osaamisen kehittämisen keino. Henkilökierrossa huomioidaan yksilöllisyys, mahdollinen oma tarve vaihtaa osastoa, organisaation tarpeet ja toimintojen kehittäminen. Henkilökierron tavoitteena on 1–3 henkilön siirtyminen kerrallaan toiseen yksikköön. Erikoislääkärikoulutusta kehitämme yhteistyössä Turun yliopiston kanssa, ja sairaalassa aloitti työskentelyn tässä tarkoituksessa mm. osa-aikainen kliininen opettaja.

Henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti ja osaamista ylläpidetään. Vuonna 2023 henkilöstön täydennyskoulutukseen käytettiin 1200 euroa / htv.

Henkilökunnan sairauspoissaolojen määrää ja niiden kestoa pyritään laskemaan työhyvinvointiin panostamalla, kehittämällä vähemmän kuormittavia työmenetelmiä, parantamalla eri henkilöstöryhmien välistä yhteistyötä, optimaalisella resurssoinnilla sekä tehtävänkuvia tarkastelemalla. Lisäksi esihenkilöiden tietoisuutta varhaisen puuttumisen keinoista vahvistetaan.

Maksullisen toiminnan henkilöstön määrä oli vuonna 2023 yhteensä 322,4. Näistä vakituisia oli 70,5 % ja määräaikaisia 29 %. Lisäksi sairaalassa oli yksi siviilipalvelusta suorittava henkilö. Määräaikaiseen virkasuhteeseen luetaan kuuluvaksi myös ne virkamiehet, jotka ovat saaneet vapautuksen omasta virastaan ja tekevät määräaikaisena toista virkaa sairaalassa. Sairauspoissaolot olivat työpäivinä laskettuna 12,76 htv. Tapaturmien lukumäärä oli 15. Henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti oli yhteensä 8,33 % Näistä eläköitymisiä oli 1,74 % ja uuteen virkaan Vanhan Vaasan sairaalan sisällä valittuja oli 3,13 %.

Henkilökunnan ikäjakauma 31.12.2023

Työhyvinvointi

Sairaalassa on käytössä välitön purkukeskustelu -menetelmä Defusing. Defusing-ohjaajakoulutusta on järjestetty hoitohenkilökunnalle. Psykkisesti kuormittavien työtilanteiden jäsenneilyn purkamisen tavoitteena on ylläpitää ja tukea työntekijöiden psyykkistä työhyvinvointia, kehittää laadukasta työturvallisuutta ja vastata työnantajaa velvoittavaan työsuojeluvuoteeseen. Defusing-istunto pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti kuormittavan työtilanteen jälkeen sen henkilökunnan kanssa, jotka ovat olleet tapahtumassa mukana. Tarkasteluvuonna Defusing-istuntoja on järjestetty muutamia kertoja. Istunnoista tulisi täyttää palautelomake, mutta niitä ei ole aina täytetty.

Riskikartoitukseen perustuvia työpaikkaselvityksiä tehtiin vuonna 2023 yhteistyössä työterveyslääkäriin, työterveyshoitajan ja työfysioterapeutin kanssa. Työpaikkaselvityksissä on arvioitu työn, työympäristön ja työyhteisön terveysvaaroja, terveyshaittoja, kuormitustekijöitä ja voimavaroja.

Työterveyshuolto on antanut työpistekohtaisista työpaikkaselvityksistä kirjalliset palautteet. Niiden perusteella sovitaan työpaikalla tehtävät toimenpiteet, tarkistetaan toimintasuunnitelma ja tehdään siihen tarpeelliset muutokset. Sovittujen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan. Työterveyshuollon painopistealueena on terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä työhön paluun tuki.

Sairaalan työsuojelutoimikunta valvoo työturvallisuutta ja suorittaa toimenpiteitä työtapaturmien ehkäisemiseksi. Kaiku-työryhmän kehittämä sairaalan työhyvinvointistrategia ja työhyvinvointisuunnitelma päivitetään vuosittain. Kaiku-työryhmä tekee yhteistyötä sairaalan työsuojelutoimikunnan ja työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan mm. myöntämällä 400 €:n arvoinen ePassi sekä tukemalla viraston liikuntajoukkueiden osallistumista erilaisiin tapahtumiin.

Tarkasteluvuonna järjestettiin FCG:n tarjoamana Työyhteisötaitot ja vastuullinen työkäyttäytymisen koulutus, johon osallistui 66 henkilöä.

Työterveyshuollon palvelujen toimittajana toimii Terveystalo Oy. Tarkasteluvuonna terveydenhuollon kulut / htv laskivat noin 8,86 % ja käyntikerrat laskivat 25,86 %:lla. Yhteydenotot tapahtuivat suurelta osin käyttöön otetun verkkotapaamisen muodossa.

Ilman sairauspoissaoloja olevien lukumäärä kertoo kaikkien vuoden aikana palvelussuhteessa ilman poissaoloja olleiden lukumäärän. Terveysprosentti kertoo heidän osuutensa henkilötöyvuosista. Lyhytaikaisten virkasuhteiden vaikutus terveysprosenttiin on korostetun suuri, koska se lisää täydellä painolla lukumäärää, mutta pienellä osuudella henkilötöyvuosia. Ilman poissaoloja olevien lukumäärä suhteutettuna kaikkiin virkasuhteissa olleisiin on 30,05 % ja kuvaa näin todellisuutta paremmin. $[30,05 \% \text{ saatu seuraavasti: ilman poissaoloa } 131 \text{ hlöä} + \text{poissaoloja } 305 \text{ hlöä} = 436 \text{ hlöä} (131 \cdot 100 / 436)]$

Työtyytyväisyyskysely ja esimiesbarometri 2023

Vanhan Vaasan sairaala toteutti vuonna 2023 sekä työtyytyväisyyskyselyn että esimiesbarometrin. Tarkoitus on vuodesta 2024 alkaen tehdä vuorovuosina kyseiset kyselyt. Kyselyjen vastausprosentit olivat valitettavan alhaisia.

Työtyytyväisyyskyselyyn vastasi 40 % sairaala henkilökunnasta. Indeksiksi saatiin 3,79 arviointiasteikoilla 1–5.

Esimiesbarometriin vastasi 28 %. Indeksi 4,17 (arviointiasteikko 1–5).

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Pääasiallinen rahoitus syntyy maksullisen toiminnan tuotoista, joiden osuus koko rahoituksesta on 98,77 %. Tieteellisen tutkimuksen kulut katettiin valtion budjettirahoituksesta sekä Länsi-Suomen yhteistoiminta-alueen tutkimustoimikunnan myöntämästä valtion tutkimusrahoituksesta. Budjettirahoituksella katettiin myös ulkomaisten potilaiden hoitopäiväkustannukset, noin 211 th €.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Maksullisen toiminnan tuotot syntyvät pääosin hyvinvointialueilta perittävistä hoitomaksuista. Lisäksi mielentilatutkimuksista laskutetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitosta. Tulostavoite asetettiin 22 035 euroa ylijäämäiseksi. Tilivuoden tulos on 72 801 € ylijäämäinen.

7.3 Tuotto- ja kulurakenne

Valtaosa, noin 76 % toiminnan kokonaiskuluista on henkilöstökuluja. Vuokrien osuus kokonaiskuluista on noin 8 % (liite 1).

7.4 Tase

Sairaalan taseluvut sisältyvät THL:n taselukuihin, eikä niitä seurata tai raportoida monivirastoisessa kirjanpitoyksikössä erikseen.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Vanhan Vaasan sairaalan johtosääntö määrittelee organisaation rakenteen ja henkilöstön palkkaamiseen liittyvät vastuut ja valtuudet. Talouteen liittyvät vastuut ja valtuudet määritellään THL:n taloussäännössä.

Riskinhallintaohjelma Haipron avulla sairaala seuraa aktiivisesti ydintoimintaan ja sitä tukeviin prosesseihin liittyviä potilasturvallisuus-, työturvallisuus-, tietoturva- ja toimintaympäristö sekä eettiseen toimintaan liittyviä ilmoituksia. Sisäinen valvonta on osa sairaalan päivittäistä toimintaa.

Rahoitus ja omaisuudenhallinta

Palkeiden roolin suurentuminen on aiheuttanut ajantasaisen, reaaliaikaisen tiedon saamisessa ongelmia. Tähän vaikuttaa monivirastaisen kirjanpitoyksikön mukanaan tuomat ongelmat mm. palkkakustannusten raportointiin ja talousarviomomentin virastokohtaiseen käytön seurantaan liittyen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt koetaan riittäviksi; toimimme taloussäännön ohjeiden mukaisesti.

Henkilöstöstrategia

Henkilökunnan osaamistaso on hyvällä tasolla; sitä ja siihen liittyviä kehitystarpeita arvioidaan vuosittain käytävissä kehityskeskusteluissa. Sairaalassa toteutettava henkilökierto perustuu

osaamiskartoitukseen ja sen tavoitteena on vahvistaa ammattitaitoa ja laajentaa osaamista. Sairaалassa vahvistetaan joka toinen vuosi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Vanhan Vaa-san sairaalan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa käsitellään tasa-arvoa sosiaali- ja terveysministeriön tasa-arvopolitiikan mukaisin teemoin sekä yhdenvertaisuutta sisäministeriön vuonna 2010 antamien yleisten suositusten pohjalta. Sairaалassa pyritään edistämään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä kaikkien toiminnassa mukana olevien henkilöiden (palvelujen käyttäjien, työntekijöiden ja työnhakijoiden) yhdenvertaisuutta.

Sairaalan henkilökunnan tehtäväkuvien päivittäminen sekä palkkaryhmien tarkastaminen on aloitettu syksyllä 2022 ja valmistuu 2024.

Sairaalan maine työnantajana on hyvä, minkä vuoksi sijaisia on saatu rekrytoitua tarvittava määrä sairaanhoidon perustehtäviin. Lääkäritilanne oli toimintakertomusvuonna hyvä. Tukitoimintoihin on sijaisia löytynyt tarvittava määrä ns. normaalitilanteessa. Sairaalan talous- ja henkilöstöhallinto sekä toimistosihteeripalvelut ovat haavoittuvia odottamattomissa ja pitkissä poissaolotapauksissa, sillä niiden henkilöstörakenne on kevyt ja osaavia sijaisia on mahdoton saada viivytyksettä.

Tietoturva ja tietosuoj

Henkilöstö raportoi tietoturvaan ja -suojaan liittyvistä uhkista Haipro-järjestelmään. Sairaalan tietoturvaryhmä käsittelee kaikki ilmoitukset, päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja esittää ne johtoryhmälle.

Tietoturva- ja tietosuojavastaavat kiertävät eri pisteissä ohjaten ja tarkistaen säännöllisesti. Potilastietojärjestelmän lokitarkastuksia tehdään yhdeksän tarkastusta viikossa. Sairaалassa on automaattinen ja aktiivinen lokien seuranta. Tietoturva -ja tietosuojaympäristön kehittämistä jatketaan aktiivisesti myös tulevaisuuden hankkeissa.

Vuonna 2022 kehittämiskohteina olivat tiedonhallinnan ja tiedonhallintalain sekä asiakastietolain edellyttämät muutokset. Tätä työtä on jatkettu edelleen vuonna 2023. Vuonna 2022 tehtiin myös tietoturvan ja -suojan auditointi. Kyseisen auditoinnin suosituksien täytäntöönpanoa on jatkettu vuoden 2023 aikana.

Valtorin tarjoama mobiilipäätelaitepalvelu on otettu käyttöön 8.6.2023, joka parantaa mobiililaitteiden tietoturvaa oleellisesti tarjoten mm. keskitetyn hallinnan. Valtorin tarjoamista palveluista on otettu käyttöön myös Applocker sovelluskontrolli kesällä 2023 sekä loppuvuodesta 2023 sisäverkon kytkimille IEEE 80 2.1X porttikohtainen todentaminen. Valtti AD -integraatioprojekti potilastietojärjestelmä Mediatriin on aloitettu loppuvuodesta 2023. Sairaala on loppuvuodesta 2023 ottanut koekäyttöön Valtorin Reitti -langattoman lähiverkon rajatulla alueella. Haapa-haavoittuvuusskannaus sairaalan Asko-palvelimille on toteutettu loppuvuodesta 2023 ilman merkittäviä havaintoja.

Sairaala on myös mukana THL:n johdolla toteutettavassa HoxHunt-koulutuksessa, jonka pilotointi suoritettiin loppuvuodesta 2023.

Monivirastoinen kirjanpitoyksikkörakenteen uskotaan nostavan tietosuojariskiä, sillä henkilötietoja ei ole voitu rajata asianomaisen, yksittäisen viraston käyttöön.

Johtamisen kehittäminen

Tavoitteiden seuranta ja tulosten arviointi ovat säännöllistä ja ajantasaista. Säännöllisten palaverikäytäntöjen lisäksi koko henkilökunnalle järjestetään puolivuositain keskustelu- ja infotilaisuus koskien sairaalan toimintaa, tulosta ja tavoitteiden toteutumista. Myös johtokunta on alkanut järjestää omia koko sairaalan henkilökunnalle suunnattuja tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia.

Johtamis- ja toimintakulttuurin haasteet keskittyvät tiedottamiseen, päätösten läpinäkyvyyteen ja johdonmukaisuuteen sekä aiempaa avoimemman vuorovaikutuskulttuurin luomiseen.

Tiedottamisen parantamista on jatkettu. Taloudellisen tilanteen käsittely ja siitä tiedottaminen säännöllisin väliajoin lisää henkilöstön tietoutta sairaalan varojen käytöstä niin maksullisen kuin yhteisrahoitteisen toiminnan osalta.

Sairaalassa liitettiin psykiatrian osalta Kantaan vuonna 2022 ja suun terveydenhuollon osalta tammikuussa 2023. Sairaalassa käynnistettiin alueen toimintojen ja niihin liittyvien tilaratkaisujen suunnittelu, jolla pyritään tuottamaan parempia ja ajanmukaiset vaatimukset täyttäviä palveluja kaikille turvallisissa ja työn tekemistä edistävissä olosuhteissa.

Sairaalassa aloitetun ydin- ja tukitoimintojen prosesseja tukevan IMS-prosessienkuvausohjelman käyttöönottoa on jatkettu. Toukokuussa 2023 käyttöönotettu VirastoVahva dokumentti- ja asiahallintaohjelma auttaa jatkossa koko henkilökuntaa löytämään tarvittavat tiedot nopeasti ja helposti.

Sairaalassa toimii moniammatillinen Kaiku-työryhmä. Hyvän työilmapiirin säilyttäminen sairaalassa vaatii hyviä työyhteisötaitoja.

Vuonna 2023 toteutettiin myös VMBaro työtyytyväisyys- ja esihenkilötutkimukset.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sairaalan sisäinen valvonta täyttää sille valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt koetaan olennaisilta osin riittäviksi, eivätkä ne sisällä olennaisia puutteita.

9 Arviointien tulokset

Tämän toimintakertomuksen liitteenä on arviointi taloussäännön eräiden määräysten noudattamisesta virastossa (Liite 6).

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kertomusvuonna ei ole havaittu väärinkäytöksiä.

Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty.

Vaasassa 7. päivänä maaliskuuta v. 2023.

Asiakirjan allekirjoittavat sähköisesti:

Vanhan Vaasan sairaalasta:

Pirjo Takala, johtava lääkäri ja Jaana Maskulin, talousjohtaja

Vanhan Vaasan sairaalan johtokunnan puolesta:

Jukka Kärkkäinen, puheenjohtaja

Toimintamittaristo

	Toteuma	Toteuma	Toteuma
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus:	2021	2022	2023
Hoidon vaikuttavuus			
Pakkotoimet: huone-eristys vuorokaudet suhteutettuna hoitopäivien määrään %	3,1	3,9	3,1
Pakkotoimet: Leposidevuorokaudet suhteutettuna hoitopäivien määrään %	1,9	1,6	0,1
Lääkintäturvallisuus			
Lääkkeenantovirheiden lkm tapahtui	58	69	78
Lääkkeenantovirheiden lkm läheltä piti	39	59	79
Keskimääräinen hoitoaika / uloskirj. (vuotta):			
Oikeuspsykiatrinen potilas	7,75	10,5	5
Vaarallinen ja/tai vaikeahoitoinen potilas	4	7,75	9
Keskimääräinen GAF			
Oikeuspsykiatrinen potilas tulo	19,8	19,7	19
Oikeuspsykiatrinen potilas nyky	25,7	25,4	24,9
Vaarallinen ja / tai vaikeahoitoinen potilas tulo	15,6	15,5	14,9
Vaarallinen ja/tai vaikeahoitoinen potilas nyky	19,7	20,7	19,5
Mediaani GAF nykyinen ja kaksi aiempaa			
Oikeuspsykiatrinen potilas tulo		20,4	18,5
Vaarallinen ja / tai vaikeahoitoinen potilas tulo		15,7	15
Oikeuspsykiatrinen potilas nyky		26,2	23
Vaarallinen ja/tai vaikeahoitoinen potilas nyky		20,6	21
Sairaalaan tulleet (lkm)			
Oikeuspsykiatrinen potilas	18	12	16
Vaarallinen ja/tai vaikeahoitoinen potilas	5	9	5
Sairaalaan lähteneet (lkm)			
Oikeuspsykiatrinen potilas	13	12	8
Vaarallinen ja/tai vaikeahoitoinen potilas	10	7	10
Mediaani hoitoaika (vuotta)			
Oikeuspsykiatrinen potilas		6	5,75
Vaarallinen ja / tai vaikeahoitoinen potilas		5,25	6,25

Naisten osuus oikeuspsykiatriset potilaat %	11,4	12	13,5
Naisten osuus vaaralliset ja vaikeahoitoiset potilaat %	25,8	25,4	30,5
Oikeuspsykiatrisia potilaita (lkm)	88	88	96
Vaaralliset ja vaikeahoitoiset potilaat (lkm)	62	64	59
Väkivaltatilanteen kohde			
Potilas	48	32	25
Henkilökunta	91	72	88
Kantelut ja muistutukset (kpl)	39	30	19
Mielenterveyslain mukaiset valitukset	28	18	20
Työterapiakerrat (työ- taide- ja toimintaterapiapisteissä)	6231	5694	7144
Tulostavoitteet:			
Toiminnallinen tehokkuus			
Sairaalan käyttöaste (%)	92,79	93,88	95
Mielentilatutkimusten määrä (koko sairaala)	30	22	24
Mielentilatutkimuksen keskim. kesto (pv)	62	57	64
Mielentilatutkimusten suhteellinen osuus Suomessa (%)	27	26	26
Sairaalaan määrättiin	16	12	13
Hoitopäivät	52494	53114	53748
Laskutetut hoitopäivät maksuluokittain			
Mielentilatutkimukset	2100	1547	1607
Oikeuspsykiatriset	25686	27670	29270
Muut vaikeahoitoiset	18435	19272	18133
Uudet vaikeahoitoiset	1048	1167	1364
Erittäin vaikeahoitoiset	3376	2606	3373
Kuntoutusosasto	1849	852	0
Tuottavuus			
Hoitopäivien määrä/htv	169,88	170,52	166,71
Taloudellisuus			
Kokonaiskustannukset / hoitopäivä koko sairaala	449,35	467,32	481,18

Kokonaiskustannukset / hoitopäivä sairaanhoito	448,18	465,92	479,87
Kokonaiskustannukset / hoitopäivä mielentilatutkimus	477,52	513,72	523,77
Tulostavoitteet:			
Opetus & tutkimus			
Valmistuneet oikeuspsykiatrian erikoislääkärit	1	0	1
Valmistuneet väitöskirjat	0	0	0
Julkaisut yhteensä	11	7	8
Vastuullisuus ja ympäristötavoitteet			
Jättemäärä (tn)		211	228
Biojättemäärä / ruokahävikki (tn)		60	64
Lentokilometrit virkamatoissa (tkm)	0	23	50
Lääkehävikki loppusaldosta (%)	11	13	14
Voimavarojen hallinta:			
Henkilöstö			
Henkilötyövuodet (yhteensä / maksullinen toim.)	307,6	310	322,4
Hoitajamitoitus, hoitajaa / sairaansija (htv) (oh+aoh+sh+msh+lh) ca koko sairaala	1,15	1,15	1,15
Sairauspoissaolot työpäivinä / htv	14	16	13
Työturvallisuus: Työtapaturmien lkm	13	16	15
Työterveyshuollon käynnit	1389	1489	1104
Työterveyshuollon kustannukset/htv	642	700	638
Vakinaiset (osuus %) 31.12.	73,9	70,3	70,5
Määräaikaiset virkasuhteet (osuus %), 31.12.	25,5	29,1	29
Siviilipalvelus	0,6	0,6	0,6
Kokoaikaiset	296	301	307
Osa-aikaiset	41	49	45
Henkilöstön täydennyskoulutus €/htv	588	1117	1200
Koulutustasoindeksi	5,06	5,02	5,04
Työtyytyväisyysindeksi	-	-	3,79
Esimiesbarometri	-	-	4,17
Henkilöstön lähtövaihtuvuus (%)	3,97	5,99	8,33
Terveysprosentti kasvu / vähennys	3,9	-1,6	-6,7

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA, maksullinen
toiminta

31.12.2023

Maksullinen toiminta	Hallinto ja tukitoimet	Sairaanhoidon hallinto	Erityistyöntekijät	Terapiat	Tukitoimet yht	Sairaanhoido	Mielentilatut -kimus	Maksullinen	Maksullinen	
	561014100 ja 561014900 Toim: Ei 5610210600	561014200 Toim: Ei 5610210600	561014500 Toim: Ei 5610210600	561014400 Toim: Ei 5610210600	561014100- 561014200, 561014400- 561014500 Toim: Ei 5610210600	561014300 Toim: Ei 5610210600	561014100- 561014500 Toim: 5610210600	yhteensä 2023	yhteensä 2022	Muutos%
Tuotot										
Myyntituotot (30-alkuiset)	24 327	7 993	150	57 140	89 610	24 621 355	835 640	25 546 605	24 583 856	3,92
Vuokratuotot (31-alkuiset)	46 570	3 480	0	0	50 050	0	0	50 050	41 845	19,61
Muut tuotot (39-,50-,60-,80,81-alkuiset)	103 138	23 461	600	44	127 244	16	0	127 260	103 682	22,74
Tuotot yhteensä	174 035	34 934	750	57 184	266 904	24 621 371	835 640	25 723 915	24 729 383	4,02
Kustannukset										
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)	-1 097 480	-41 252	-107 249	-57 207	-1 303 189	-462 696	-51 379	-1 817 263	-1 762 535	3,11
Henkilöstökulut (41-alkuiset)	-1 799 998	-2 556 724	-802 710	-1 165 234	-6 324 665	-12 358 873	-699 684,52	-19 383 223	-18 164 252	6,71
Vuokrat (42-alkuiset)	-1 942 207	-493	-1 503	-11 401	-1 955 604	-68 799	-71 111	-2 095 514	-1 862 355	12,52
Palvelujen ostot (43-alkuiset)	-1 222 385	-299 599	-117 426	-33 479	-1 672 890	-304 665	-19 436	-1 996 991	-2 583 364	-22,70
Muut menot (45-,51-,61-,82-alkuiset)	-36 001	-36 432	-6 723	-8 827	-87 983	-142 552	-91	-230 627	-179 011	28,83
Osuus THL:n kust. (ei kirjata)	-63 800				-63 800			-63 800	-63 500	0,47
Maksuttoman toim. osuus maksullisen yhteiskustannuksista										
Kustannukset yhteensä *	-6 161 871	-2 934 500	-1 035 612	-1 276 149	-11 408 131	-13 337 586	-841 701	-25 587 418	-24 615 017	3,95
Pääomakustannukset										
Käyttöom.poistot (48-alkuiset)	-34 938	0	0	-20 967	-55 904	-2 134	0	-58 038	-55 126	5,28
Korot käyttö ja vaihto-omais.	-5 658	0	0	0	-5 658	0	0	-5 658	0	0,00
Pääomakust. yhteensä	-40 596	0	0	-20 967	-61 563	-2 134	0	-63 697	-55 126	15,55
Kaikki kustannukset yht.	-6 202 467	-2 934 500	-1 035 612	-1 297 115	-11 469 693	-13 339 720	-841 701	114,41	-24 670 143	3,98
Ylijäämä+/Alijäämä-	-6 028 432	-2 899 566	-1 034 861	-1 239 931	-11 202 790	11 281 651	-6 061	72 801	59 239	22,89

*Maksullisen toiminnan kustannuksista on vähennetty ulkomaisten potilaiden hoidon laskennalliset kustannukset 211 327,35 euroa.

Maksullisen toiminnan tunnusluvut

TUNNUSLUKU	2022	2023
Maksullisen toiminnan tuotot (1000€)	24 729	25 724
Kokonaiskustannukset (1000€)	24 670	25 651
Ali-(-) ylijäämä (+) (1000€)	59	73
Ali- tai ylijäämä % tuotoista	0,24	0,28
Tuotot % kustannuksista	100,24	100,28

Kustannusvastaavuuslaskelma, yhteisrahoitteinen toiminta

Yhteisrahoitteinen	2023	2023	2022	2021
Tieteellinen tutkimus	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut	Toteutunut
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus**	282 459	447 105	455 044	434 640
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	20 089	28 601	28 601	9 854
Tuotot yhteensä	302 549	475 706	483 645	444 494
Kustannukset				
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)	-1 462		-811	-35
Henkilöstökustannukset (41-alkuiset)	-113 670	-250 000	-156 664	-223 345
Vuokrat (42-alkuiset)	-8 124		-8 501	
Palvelujen ostot (43-alkuiset)	-2 428		-1	
Muut menot (45-,51-,61-, 82-alkuiset)	-105		-19	-1 046
Erilliskustannukset yhteensä	-125 789	-250 000	-165 996	-224 426
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset		-10 000		-10 000
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		-10 000		-10 000
Kokonaiskustannukset yhteensä	-125 789	-260 000	-165 996	-234 426
Määrärahan siirto seuraavalle kaudelle	176 760	215 706	317 649	210 068

**Rivi sisältää päättyneen vuoden ja aiemmalta vuodelta siirtyneen budjettirahoituksen

Yhteisrahoitteinen	2023	2023	2022	2021
Ulkomaisten potilaan hoito	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut	Toteutunut
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus**	211 327	158 775	150 836	188 880
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Tuotot yhteensä	211 327	158 775	150 836	188 880
Kustannukset				
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)				
Henkilöstökustannukset (41-alkuiset)	-211 327		-150 836	-188 880
Vuokrat (42-alkuiset)				
Ulkomaisten potilaiden hoitokustannukset		-158 775		
Erilliskustannukset yhteensä	-211 327	-158 775	-150 836	-188 880
Kokonaiskustannukset yhteensä	-211 327	-158 775	-150 836	-188 880
Määrärahan siirto seuraavalle kaudelle	0	0	0	0

**Rivi sisältää päättyneen vuoden ja aiemmalta vuodelta siirtyneen budjettirahoituksen.

Yhteisrahoitteinen Klininen opetus	2023 Toteutunut	2023 Tavoite	2022 Toteutunut	2021 Toteutunut
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus**	2 653	0	0	0
EU:lta saatu rahoitus				
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Tuotot yhteensä	2 653	0	0	0
Kustannukset				
Aineet ja tarvikkeet (40-alkuiset)				
Henkilöstökustannukset (41-alkuiset)	-2 593			
Vuokrat (42-alkuiset)	-60			
Palvelujen ostot (43-alkuiset)				
Muut menot (45-,51-,61-, 82-alkuiset)				
Erilliskustannukset yhteensä	-2 653	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	-2 653	0	0	0
Määrärahan siirto seuraavalle kaudelle	0	0	0	0

**Rivi sisältää päättyneen vuoden ja aiemmalta vuodelta siirtyneen budjettirahoituksen.

Maksusuoritteet 2023

Suoritteen nimi	Yksikkö	Toteuma 2023	Budjetoitu hoitopv- hinta €	Toteutunut hoitopv- hinta €	Tulot Yhteensä 2023 €	Osuus hoitopäivistä 2023 %	Osuus koko sairaalan tuotoista 2023 %
Maksulliset suoritteet (maksupäätöksessä mainitut suoritteet)							
2.Hoitopäivät välisumma	vrk yht.	53 243					25 723 915
2.1. Mielentilatutkittavat	vrk	1 607	520,00	523,77	841 698	3,02 %	3,27 %
2.2 Uudet vaikeahoitoiset	vrk	1 364	714,00	686,87	936 891	2,56 %	3,64 %
2.3. Erittäin vaikeahoitoiset	vrk	3 373	993,00	955,27	3 222 126	6,34 %	12,53 %
2.4. muut vaikeahoitoiset	vrk	18 134	482,00	463,68	8 408 373	34,06 %	32,69 %
2.6. Oikeuspsykiatriset potilaat	vrk	28 765	435,00	418,47	12 037 290	54,03 %	46,79 %
Tuotot yhteensä					25 446 377	100 %	98,92 %

PSYYKKISEN TILAN ARVIOINTI NS. GAF-ASTEIKKO

Arvioi tutkittavan alin toiminnan taso edeltäneellä viikolla valitsemalla alin väli, joka kuvaa hänen toimintaansa kuvitellulla jatkumolla mielenterveydestä sairauteen. Esimerkiksi tutkittavalle, jonka "käyttäytymiseen vaikuttavat merkittävästi harhaluulot" (väli 21–30) tulisi antaa lukema siitä välistä, vaikka hänellä onkin "huomattavaa huonontumista useilla alueilla" (väli 31–40). Käytä välin sisäisiä lukemia siten kuin tuntuu sopivalta (esim. 35, 58, 63). Arvioi todellista toiminnan tasoa siitä riippumatta, saako tutkittava lääkitystä tai muuta hoitoa ja parannaako tämä hänen toimintaansa. (Robert L. Spitzer, MD, Miriam Gibbon, MSW, Jean Endicott, PhD)

100–91	Ei oireita, hyvä toimintakyky monilla elämän alueilla, elämän ongelmat eivät koskaan näytä saavan yliotetta, toiset turvautuvat tutkittavaan hänen lämpönsä ja vahvuutensa takia.
90–81	Ohimeneviä oireita voi esiintyä, mutta toiminta on hyvää kaikilla elämän alueilla, mielenkiinto ja osallistuminen on laaja-alaista, tutkittava menestyy sosiaalisesti, on yleisesti tyytyväinen elämään, hänellä esiintyy arkipäivän huolia, mutta vain joskus ne tuntuvat hallitsemattomilta.
80–71	Vähäisiä oireita voi esiintyä, mutta toimintakyky on enintään lievästi huonontunut, arkipäivän huolia ja ongelmia esiintyy vaihtelevasti ja joskus ne ovat hallitsemattomia.
70–61	Esiintyy joitakin lieviä oireita (esim. masentuneisuutta ja lievää unettomuutta) TAI joitain vaikeuksia useilla elämän alueilla, mutta toimintakyky on yleisesti ottaen hyvä eivätkä useimmat kouluttamattomat henkilöt pitäisi tutkittavaa "sairaana".
60–51	Kohtalaisia oireita TAI yleisesti joitakin vaikeuksia (esim. vähän ystäviä, tunneköyhyyttä, masentuneisuutta, sairaalloista epärointiä, yliirteää mielialaa ja pakonomaista puhumisen tarvetta, kohtalaisen vakavaa antisosiaalista käyttäytymistä).
50–41	Vakavia oireita tai toiminnan tason huonontumista, jonka useimmat klinikot arvioisivat tarvitsevan hoitoa tai huomiota (esim. itsemurha-ajatukset tai eleet, vakavat pakkotoiminnot, usein esiintyvät ahdistuneisuushäiriöt, vakava antisosiaalinen käytös, pakonomainen juopottelu).
40–31	Huomattavaa toiminnan tason huonontumista useilla elämän alueilla, kuten työelämässä, perhesuhteissa, arvostelukyvyssä, ajattelussa tai mielialassa (esim. masentunut nainen välttelee ystäviä, lyö laimin perheensä, ei pysty kotitöihin) TAI jonkinasteista todellisuuden tajun tai kommunikaation huonontumista (esim. puhe ajoittain epämääräistä, epäjohtonmukaista tai epäoleellista) TAI tutkittavalla on yksi vakava itsemurhayritys.
30–21	Toimintakyvyn lähes kaikilla elämän alueilla (esim. pysyttelee vuoteessa koko päivän) TAI käyttäytymiseen vaikuttavat huomattavasti joko harhaluulot tai harha-aistimukset TAI kommunikointi on vaikeasti huonontunut (esim. joskus asiaankuulumatonta tai tutkittava ei vastaa puhutteluun) tai arvostelukyky pettää (esim. käyttäytyy karkean sopimattomasti).
20–11	Tarvitsee valvontaa, jotta ei vahingoittaisi itseään tai muita tai huolehtia vähimmästään henkilökohtaisesta hygieniastaan (esim. toistuvia itsemurhayrityksiä, usein väkivaltainen, maanista kiihtyneisyyttä, tuhrii ulosteella) TAI kommunikaation vaikeaa huonontumista (esim. usein hajanainen tai puhumaton).
10–01	Tarvitsee jatkuvaa valvontaa useita päiviä, jotta ei vahingoittaisi itseään tai muita tai ei yritä huolehtia vähäisestäkään henkilökohtaisesta hygieniastaan.

**VALTION VIRASTON JA LAITOKSEN SISÄISEN VALVONNAN
JA RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI**
Suppea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi-
hikko

 Valtiovarain controller toiminto ja sisäisen tarkastuksen jaosto;
 2.4.2009

e	Ei sovellettavissa
1	Heikosti
2	Kohtuullisesti
3	Melko hyvin
4	Hyvin ja järjestelmällisesti

Arviointivuosi:

ARVIOINTIALUE	KYSYMYKSIÄ	ARVIO (1-4)	HUOMIOT / PERUSTELU
Sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet			
Toimintakulttuuri	Onko virastolla yhteiset pelisäännöt ja arvot ja toimitaanko niiden mukaisesti?	4	
	Onko virastolla yhtenäiset talous-, henkilöstö-, tietoturva- ym hallinnollisia menettelyjä koskevat toimintatavat ja ohjeistukset ja onko ne tunteeko henkilöstö ne riittävästi?	4	
	Onko virastossa määritelty riskinottohalukkuus riskinottokyvyn puitteissa?	3	
	Puututaanko virastossa johdonmukaisesti sääntöjen vastaiseen toimintaan?	4	
	Arvostetaanko virastossa kehittämiskohteiden tai puutteiden esiin tuomista?	4	
	Onko viraston toimintakulttuuri työolobarometrin perusteella terve ja oikeudenmukainen?	4	
Organisaatiorakenne	Onko viraston organisaatiorakenne selkeä ja toimiva?	3,5	
	Onko viraston toiminta (ml. hankehallinto) vastuutettu yksiköille kattavasti ja selkeästi esim. työjärjestyksessä?	4	
	Onko henkilöiden tehtäväkuvat dokumentoitu selkeästi?	3,5	Tehtävän kuvat valmistuva 2024
Resurssit	Onko virastolla riittävä toiminnan rahoitus (budjettirahoitus, tulorahoitus, muu rahoitus)?	4	
	Onko virastolla tehtävien edellyttämä määrä henkilöstöä ja/tai ulkoistettuja palveluita käytössään?	3,5	
	Onko virastolla käytössään tehtävien edellyttämä osaaminen?	3,5	
	Onko virastolla tehtävien edellyttämät toimitilat, laitteet ja tietojärjestelmät?	3	
Yleisarvio viraston toimintakulttuurista		3,7	

Tavoitteiden asettaminen			
Päämäärä ja tehtävä	Onko virastolla selkeä perustehtävä ja tehtävää tukevat strategiset tavoitteet?	4	
	Onko viraston strategiset tavoitteet viestitetty riittävästi eri yksiköille?	4	
Toiminnan suunnittelu	Suunnitellaanko viraston toimintaa koordinoitusti eri organisaatiotasolla?	4	
	Asetetaanko toiminnalle ja hankkeille suunnitteluprosessissa konkreettisia tavoitteita?	4	
	Arvioidaanko suunnittelussa tehtävien, tavoitteiden ja resurssien yhteensopivuutta ja realistisuutta?	4	
	Onko tavoitteet priorisoitu, aikataulutettu ja vastuutettu?	3,5	
	Onko tavoitteet viestitetty virasto henkilöstölle?	4	
	Käytetäänkö suunnitelmia toiminnan toteutuksessa?	4	
Yleisarvio toiminnan suunnittelusta ja tavoitteiden asettamisesta		3,9	
Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta			
Riskienhallintamenettelyt	Onko virastossa menettelyt, joilla eri organisaatiotasolla ja hankkeissa järjestelmällisesti tunnistetaan toimintaa ja tavoitteita uhkavia riskejä?	4	Ulkoisten ja sisäisten riskien arviointia tehdään säännöllisesti.
	Onko riskienhallintamenettelyt kytketty osaksi suunnittelu- ja ohjausprosesseja?	3,5	
Riskien tunnistaminen	Kattaako riskien tunnistaminen toiminnan laillisuuteen, tuloksellisuuteen ja raportointiin liittyvät riskit?	3,5	
	Dokumentoidaanko tunnistetut riskit?	4	
Riskien arviointi	Arvioidaanko tunnistettujen riskien merkitys (esiintymistodennäköisyys ja vaikutukset)?	4	
	Perustuuko riskien arviointi viraston yhteisiin arviointikriteereihin?	3	käytetään erilaisia matriiseja riskien arviointiin
	Raportoidaanko olennaisista riskeistä viraston johdolle?	4	
	Luokitellaanko arvioituja riskejä niiden luonteen ja merkityksen mukaisiin ryhmiin?	4	
Riskeihin vastaaminen	Priorisoidaanko tunnistettuja riskejä niiden merkityksen mukaan?	4	
	Määritelläänkö olennaisille riskeille hallintamenettelyt ja -vastuut?	4	Vastuut menevätolemassa olevien vastuualueiden mukaan.
	Arvioidaanko hallintamenettelyiden kustannukset suhteessa hyötyyn?	4	
	Hyväksyykö viraston johto hallintamenettelyiden periaatteet (esim. riskienhallintapolitiikassa tai osana suunnitteluprosessia)?	4	
	Onko olennaiset riskienhallintamenettelyt dokumentoitu riskienhallintapolitiikkaan tai vastaavaan?	3	Tieto on vielä osittain pirstaleista.
Yleisarvio riskienhallinnasta		3,8	

Kontrollit (valvontatoimenpiteet)			
Toimintaprosessien kontrollien suunnittelu	Onko keskeiset toimintaprosessit ja hankehallinnon menettelyt kuvattu ja dokumentoitu?	4	
	Sisältyykö toimintaprosessien ja hankehallinnon kuvauksiin myös olennaiset kontrollit?	4	
Tukiprosessien kontrollien suunnittelu	Onko tavaroiden ja palveluiden hankintaprosessit kattavasti ja selkeästi määritelty?	4	
	Onko taloussääntö ajan tasalla?	4	
	Onko laskujen käsittelyprosessi ja tehtävien eriyttäminen määritelty?	4	
	Onko maksullisen toiminnan laskutusprosessi ja tehtävien eriyttäminen ja saatavien valvonta määritelty?	4	
	Onko käyttöomaisuuskirjanpito ja inventointimenettely kattavaa ja luotettavaa?	4	
	Onko valtuuskirjanpidon prosessi selkeä ja luotettava?	4	Aseman mukainen valtuutusoikeus
	Onko palkkahallinnon prosessi selkeä ja luotettava?	4	
	Onko siirtomenojen prosessi selkeä ja luotettava?	4	
	Onko sopimushallintamenettelyt dokumentoitu ja seurataanko sopimusten noudattamista?	3	Prosessi ja järjestelmätyö käynnissä.
	Rekisteröidäänkö ja valvotaanko viraston mahdollisia saatavia?		
Kontrollien koordinointi	Onko organisaatorajat/yksikkörajat ylittävien prosessien kontrollit määritelty keskitetysti tai yhteisesti (esim. työjärjestyksessä, taloussäännössä)?	4	
Kontrollien toimivuuden varmistaminen?	Ylläpidetäänkö toimintaan liittyvää poikkeamaseurantaa?	3	
	Arvioidaanko toimintaprosessien ja hankehallinnon toimivuutta säännöllisesti?	4	Ohjeet tulevat THL:stä
	Arvioidaanko olennaisten kontrollien tarpeellisuutta säännöllisesti?	4	
	Dokumentoidaanko hankintoihin, sopimuksiin ja menoihin liittyvät tapahtumat riittävästi?	4	
Toiminnan seuranta	Arvioiko johto säännöllisesti toiminnan tuloksellisuutta?	4	
	Seurataanko määrärahojen käyttöä jatkuvasti tai säännöllisesti?	4	
	Seurataanko valtuuksien käyttöä jatkuvasti tai säännöllisesti?	4	
	Tuotetaanko toiminnan kustannuksista suoritekohtaista tietoa?	4	
	Annetaanko viraston tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa riittävät tiedot ja tase-erittelyt?	4	tase erittely on THL:ssä.
Yleisarvio kontrollien toteutumisesta		3,9	

Tiedonkulku ja informaation käytettävyys			
Johdon laskentatoimi	Saako johto järjestelmällisesti ja oikea-aikaisesti tietoa viraston tuotosten kustannuksista?	4	Valtorin laskutuksessa olisi kehitettävää.
	Tuottaako virasto oikeaa tietoa maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannuksista?	4	
	Hankkiiko virasto tarvittavat tiedot toimintaympäristön muutoksista?	4	
	Saako johto tarvittavat tiedot toiminnan laadusta (läpimenoajat, virheet, poikkeamat, asiakastyytyväisyys)?	4	
	Saako johto tiedon työajan kohdentumisesta eri suoritteille?	3	Pyydettyäessä. Jos tarvetta.
Sisäinen tiedonkulku	Onko johdon laskentatoimen, kustannuslaskennan ja toimintaympäristön tiedot viraston eri toimijoiden käytettävissä oikea-aikaisesti? Saavatko yksiköt riittävästi tietoa suunnitelmista, niiden muutoksista ja niihin vaikuttavista tekijöistä?	4	
	Onko virastolla toimivat tiedonkulkua ja vuorovaikutusta tukevat menettelyt?	4	
	Saavatko yksiköt riittävästi tietoa suunnitelmista, niiden muutoksista ja suunnitelmiin vaikuttavista tekijöistä?	4	
	Onko poikkeustilanteiden viestinnälle nopeat ja kattavat menettelyt?	4	
Ulkoinen tiedonkulku	Onko virastolla järjestelmälliset tavat raportoida ja tiedottaa toiminnastaan ja riskeistään ohjalle taholle (esim. ministeriölle)?	4	
	Onko virastolla järjestelmälliset tavat raportoida ja tiedottaa toiminnastaan suurelle yleisölle ja erityisille kohderyhmille?	4	
	Onko virastolla toimivat menettelyt tiedonvaihtoon sidosryhmien kanssa?	4	
	Onko virastolla suunnitelmat ulkoisen viestinnän toteuttamisesta poikkeustilanteissa?	4	
Yleisarvio viraston tiedonkulusta		3,9	
Seuranta			
Jatkuva seuranta	Saako johto säännölliset tiedot poikkeamaseurannasta?	3,5	
	Hyödynnetäänkö yksiköissä poikkeamaseurannan tietoja?	4	
	Arvioidaanko prosessien ja hankehallinnon toimivuutta säännöllisesti prosessi- ja muiden indikaattorien avulla?	4	Ohjeet THL:stä
Sisäinen arviointi	Arvioiko virasto itse sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta säännöllisesti?	3,5	
	Ovatko arviointien tulokset olleet hyviä aiemmin?		
Ulkoinen arviointi	Käsitelläänkö ulkoisten arviointien tulokset säännöllisesti?	3,75	
YLEISARVIO VIRASTON/LAITOKSEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TOMIVUUDESTA:			
		3,8	

VANHAN VAASAN SAIRAALAN JULKAISUJA VUONNA 2023

1. Kaltiala R, Heino E, Marttunen M, Fröjd S. Family Characteristics, Transgender Identity and Emotional Symptoms in Adolescence: A Population Survey Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2023, 20, 2948 <https://doi.org/10.3390/ijerph20042948> X
2. Kaltiala R, Aalto-Setälä T, Kiviruusu O. Socioeconomic disparities in adolescent anxiety and depression in Finland have not increased during the COVID-19 pandemic. *Scandinavian Journal of Public Health*. 2023;0(0). doi:10.1177/14034948231166466 X
3. Kaltiala R, Karvonen M, Heino E, Työläjärvä M. Sukupuoliahdistus, transgender-identiteetti ja mielenterveys nuoruusiässä. *Duodecim* 2023;139;487-493 X
4. Karvonen M, Karukivi M, Kronström K, Kaltiala R. Identiteetin muodostuminen ja sen eri osa-alueet nuoruusiässä. *Suome Lääkäril* 2023;78:e36305 www.laakarilehti.fi/e36305 (julkaistu 16.8.2023) X
5. Tuohisto-Kokko S, Holttinen T, Kaltiala R. Morbidity and mortality after adolescent eating disorders requiring inpatient care. *Nord J Psychiatry* 2023;77:6, 566-573, DOI: 10.1080/08039488.2023.2191007 X
6. Holttinen T, Pirkola S, Kaltiala R. Schizophrenia among young people first admitted to psychiatric inpatient care during early and middle adolescence. *Schizophrenia Research* 2023;252:103-109 X
7. Ruuska SM, Tuisku K, Kaltiala R. Sukupuoliahdistuksen hormonaalinen ja kirurginen hoito nuoruusiässä – hyötyä vai ei? *Suom Lääkäril* 2023;78:e37837. Parallel English version: Hormonal and surgical treatment of gender dysphoria in young people – beneficial or not? 43-44-KA-Ruuska-in-English (laakarilehti.fi) X
8. Kaltiala R, Holttinen T, Tuisku K. Have the psychiatric needs of people seeking gender reassignment changed as their numbers increase? A register study in Finland. *Eur Psychiatry* 2023;66(1):e93. doi: 10.1192/j.eurpsy.2023.2471

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

VVS/2024/00182

Toimintakertomus 2023

Asiakirja / Dokument / Document

VVS/2024/00182-1

Toimintakertomus 2023.docx

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures